

Afmesten van intacte beren en immunocastraten

Nieuwsbrief

Beste lezer,

In het kader van het ADLO Demonstratieproject 'Optimalisatie van het houden van intacte beren en immunocastraten' bezorgen we u graag een vijfde nummer van onze nieuwsbrief ivm de invloed van extra voederplaatsen op de rust en eetlust van intacte beren en gelten.

De castratieproblematiek is, vanwege het engagement van de Europese varkenssector om in 2018 te stoppen met castreren, nooit ver weg. Daarom voert VIVES Roeselare, in samenwerking met ILVO-dier, Universiteit Gent, PVL Bocholt, VLTi Torhout, Biotechnisch instituut St Niklaas, Thomas More en Boerenbond een onderzoeksproject uit waarin de afmest van intacte beren en immunocastraten met mekaar wordt vergeleken. Op die manier zou er bijkomende kennis moeten vergaard worden om de afmest van deze dieren te optimaliseren en de varkenshouderij voor te bereiden zodat omschakeling van gecasteerde biggen naar beren of immunocastraten zo vlot mogelijk kan gebeuren. In het kader van dit onderzoeksproject worden er verschillende demoproeven uitgevoerd. In deze demoproef, uitgevoerd in de proefstallen van PVL Bocholt, werd de invloed van een extra voederbak op het gedrag en de prestaties van beren onderzocht.

Intacte beren zijn vaak minder rustig en vertonen meer agressief gedrag dan bagen of immunocastraten. Hokken waarin veel gevochten wordt vertonen vaak ook veel concurrentie aan de voederbak. Daarom is er gekozen om bijkomende voederplaatsen te installeren om aldus mogelijk vechtedrag uit concurrentie voor het voeder te verminderen.

Dit demonstratieproject werd medegefinancierd door Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland

Afmesten van immunocastraten en intacte beren

Proefopzet

In deze proef zijn er gedurende 3 rondes in totaal 310 vleesvarkens afgemest. Dit verdeeld over: 17 hokken van 10 beren en 14 hokken van 10 zeugen.

In de helft van de hokken werd een tweede voederbak geïnstalleerd. In een hok met slechts 1 voederbak zijn er 2 eetplaatsen voor de varkens. Een bijkomende voederbak betekent dus een verdubbeling van het aantal eetplaatsen.

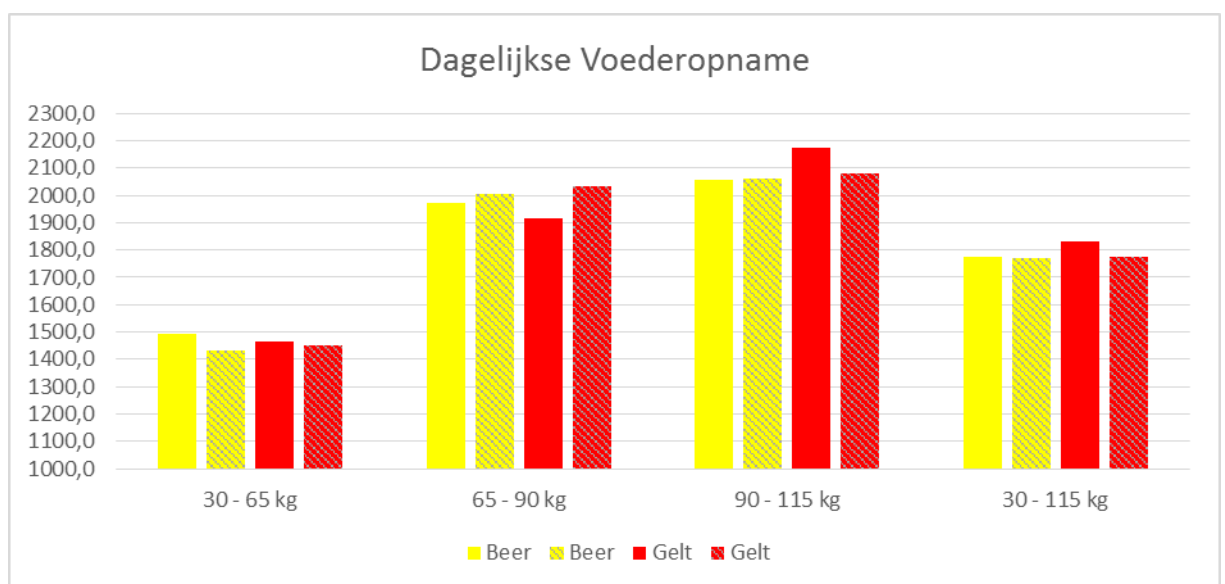
De dieren werden ad libitum gevoederd, waarbij er steeds in alle voederbakken voeder aanwezig was. De dieren zijn afgemest van een opzetgewicht van ongeveer 30 kg tot een slachtgewicht van 110 à 115 kg en werden gevoederd in twee fasen. Gedurende de afmestfase werden de dieren verschillende keren gewogen en individueel geklopt zodat ook de slachtgegevens konden worden meegenomen.

Uitval

Van de 310 varkens zijn er 8 varkens uitgevallen, waarvan 5 beren en 3 gelten. De uitvalredenen waren divers en uitval ten gevolge van agressie is niet voorgekomen.

Voederopname

In de voederopname zien we weinig variatie (figuur 1). Zowel tussen de verschillende behandelingen als tussen de verschillende geslachten is er geen verschil aanwezig. Zowel tussen de verschillende fasen als over het gehele groeitrajec kan ook de statistische verwerking geen verschil aantonen.

Figuur 1: Dagelijkse voederopname van de varkens in verschillende groeifasen. De effen balken zijn de hokken met een bijkomende voederbak.

Dit demonstratieproject werd medegefinancierd door Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland

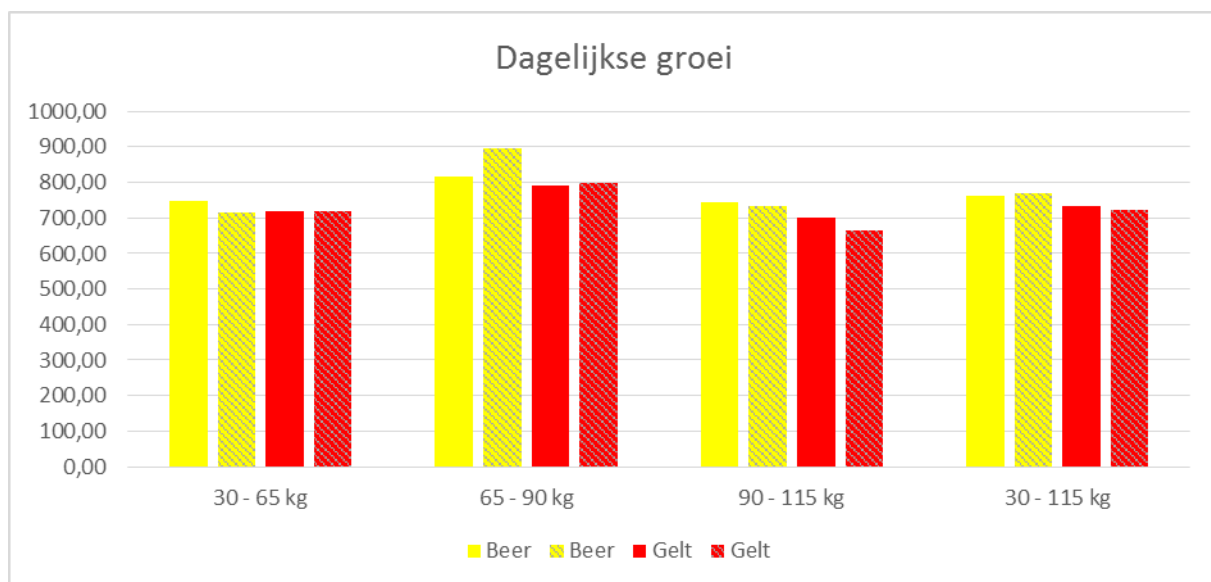
Afmesten van immunocastraten en intacte beren

Groei van vleesvarkens

In figuur 2 zien we dat de varkens een mooi groeipatroon vertoonden. De groei is het laagst in de eerste periode en bereikt zijn top in de tweede periode om nadien weer wat af te vlakken. Algemeen zien we dat de beren iets sneller groeien dan de gelten. Over dezelfde groeiperiode bereikten de beren een slachtgewicht dat 3.5 kg hoger was dan dat van de gelten. Op een groeiperiode van gemiddeld 192 dagen komt dit neer op zo'n 38 g groei per dag. Dit verschil is niet onverwacht aangezien beren een hoger vermogen hebben om eiwit aan te zetten. Dit hoger vermogen valt vooral op op de ogenblikken dat de dieren hun maximale groeiniveau bereiken. Ook statistisch worden de verschillen tussen beren en gelten duidelijk. De bijkomende voederbak geeft bij de gelten niet direct aanleiding tot verschillen in groeisnelheid.

Bij de beren zien we een verhoogde groeisnelheid in de eerste fase indien er een bijkomende voederbak aanwezig is. Opvallend genoeg is er in de tweede fase een beduidend snellere groei waar te nemen bij de dieren die slechts 1 voederbak ter beschikking hadden. In de laatste groeifase zijn er geen verschillen waar te nemen terwijl ze juist in deze fase het meest uitgesproken zouden moeten zijn. Hieruit kunnen we concluderen dat het effect van een bijkomende voederbak minimaal was.

Figuur 2: Dagelijkse groei van de varkens in verschillende groeifasen. De effen balken zijn de hokken met een bijkomende voederbak.

Dit demonstratieproject werd medegefinancierd door Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland

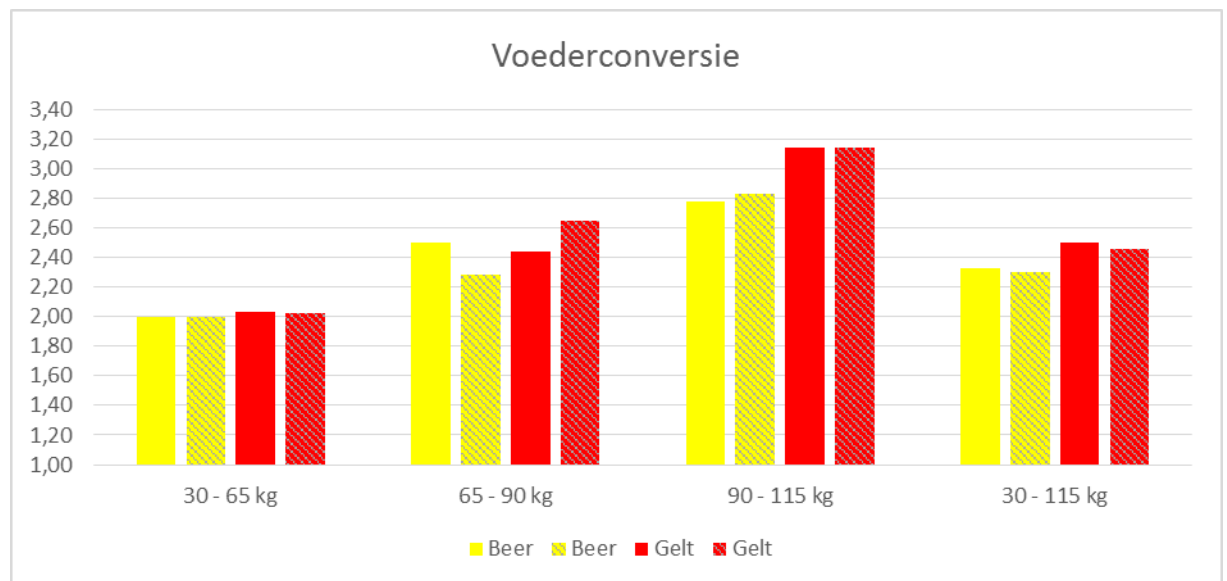

Afmesten van immunocastraten en intacte beren

Voederconversie

De afnemende groei in de laatste fase wordt niet gecompenseerd door een afname in voederopname. Dit resulteert in de gekende hogere voederconversie op het einde van de afmest (figuur 3). De hogere voederconversies ten gevolge van een minder efficiënte benutting van het voeder komen zeker bij de gelten sterk tot uiting. In de laatste fase stijgt de voederconversie tot boven de 3. In deze situatie is het belangrijk om een goed beeld van de voederconversie te hebben zodanig dat we kunnen bepalen of de laatste bijkomende kilo's nog rendabel zijn. De statistische verwerking bevestigt het verschil tussen beren en gelten in de laatste fase. Ook wat voederconversie betreft is er geen invloed van een bijkomende voederbak op de technische resultaten.

Figuur 3: Voederconversie van de varkens in verschillende groeifasen. De effen balken zijn de hokken met een bijkomende voederbak.

Dit demonstratieproject werd medegefinancierd door Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland

Afmesten van immunocastraten en intacte beren

Slachthuisresultaten van vleesvarkens

Geslacht	Extra voederbak	Opzetgewicht	Eindgewicht	KKKG	MBIc	%vlees
Beer	Ja	31,5	116,9	89,35	3,64	65,95
	Nee	31,2	117,2	88,40	3,61	65,82
Gelt	Ja	31,9	114,2	88,21	3,29	64,62
	Nee	31,8	112,7	86,24	3,42	64,40

Tabel 2: Slachthuisresultaten van de dieren in de verschillende behandelingen

Wanneer de slachthuisgegevens met elkaar vergeleken worden vinden we opnieuw weinig tot geen opvallende waarnemingen. Aangezien de dieren allemaal een vergelijkbaar opzetgewicht en gelijk aantal afmestdagen hebben is de variatie in dagelijkse groei opnieuw af te lezen in de verschillen in eindgewicht. Wat de slachteigenschappen betreft zien we geen verschil in de resultaten wanneer er een bijkomende voederbak geplaatst wordt. De waargenomen verschillen vinden we enkel tussen beide geslachten waar de beren zoals verwacht een hoger percentage mager vlees hebben. Dit leidt echter niet tot een betere MBIc aangezien daar ook de conformatie van de dieren een rol in speelt. Gelten zijn algemeen beter geconformeerd waardoor de uiteindelijke slachresultaten voor gelten beter zijn.

Gedrag en beschadigingen

Uit de gedragsscores blijkt dat er weinig verschillen zijn tussen de dieren. Zeker wanneer de verschillen tussen al of niet een bijkomende voederbak met elkaar vergeleken worden. Er is geen gedragswijziging waarneembaar. Het gedrag tussen beren en gelten blijkt wel licht te verschillen. Beren zijn wat actiever en onrustiger en in de eindfase is er af en toe bestijgingsgedrag, penisbijten of anogenitaal snuffelen vast te stellen. Bij gelten is dat gedrag totaal afwezig.

Qua beschadigingen was de huid in de meeste gevallen het zwaarst geraakt. Oor- en staartbeschadigingen waren beperkt en kreupelheid kwam ook quasi niet voor. Er was geen verschil waar te nemen tussen de hokken met een bijkomende voederbak en de standaardhokken. Ook tussen beren en gelten kon geen verschil worden waargenomen.

Dit demonstratieproject werd medegefinancierd door
Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland

Afmesten van immunocastraten en intacte beren

	Beer met	Beer zonder	Gelt met	Gelt zonder
Inactief	74,0	73,6	75,8	76,0
Eten/drinken	10,3	10,4	10,9	11,4
Oorbijten	1,1	0,7	1,2	1,0
Staartbijten	0,3	0,2	0,2	0,4
Bestijgen	1,2	1,2	0,1	0,1
Manipuleren omgeving	7,7	7,5	7,4	7,4
Interactie met elkaar	3,4	3,5	3,2	2,7
Agressie	1,1	1,5	0,6	0,6
Anogenitaal snuffelen	0,4	0,6	0,0	0,0
Spelen	0,1	0,0	0,0	0,0
Buikvoelen	0,5	0,8	0,7	0,3

Tabel 1: Percentage van de tijd dat de varkens bepaalde gedragingen uitvoeren

	Voederbakken	Huidbeschadiging	Staart	Oor	Kreupelheid
Beer	1	1,26	0,08	0,27	0,03
Beer	2	1,23	0,08	0,30	0,03
Gelt	1	1,26	0,11	0,32	0,02
Gelt	2	1,27	0,13	0,29	0,02

Tabel 2: Scores van 0 tot 5 voor mate van beschadiging (0 = geen beschadiging)

Conclusies

In het kader van de castratieproblematiek is overschakelen op intacte beren technisch gezien zeker een oplossing. Eerder onderzoek had uitgewezen dat minder dan 1 voederplaats per 5 vleesvarkens een meer agressie veroorzaakt. Wanneer het aantal voederplaatsen verhoogt wordt heeft dit geen prestatieverhogend effect meer. In dit onderzoek blijkt de tweede voederbak en bijkomende verdubbeling van het aantal eetplaatsen op geen enkel ogenblik bij te dragen aan een optimalisatie van de prestaties van vleesvarkens.

De resultaten uit de proef geven aan dat beren betere groeiprestaties vertonen en dankzij hun goede voederconversie en hoger percentage mager vlees is de vleesproductie bij beren in ieder geval efficiënter dan bij zeugen. Dit hoger percentage mager vlees vertaalt zich echter niet in een betere MBIC vanwege een verminderde conformatie.

Ook naar gedrag toe lijkt een bijkomende voederbak niet voor meer rust te zorgen in de stal. Zowel bij zeugen als bij beren bleken die verschillen beperkt.

Algemeen kan geconcludeerd worden dat een bijkomende voederbak niet voor een verbetering van het management zorgt.

Heb je interesse om deel te nemen aan dit project of wens je graag meer informatie, dan kan je steeds contact opnemen met de projectpartners of mailen op expertisecel.landbouw@vives.be

Dit demonstratieproject werd medegefinancierd door Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland

